

Pojedini brojevi:	Mjesečna pretplata:
U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od a. i kr. četa po cijeni od 8 halera	U Beogradu i u krajevima zaposjednutim od a. i kr. četa za jednu i otprilike godinu K 200
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 10 halera	U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 200
Izvan ovog područja po cijeni od 12 halera	U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije K 200
	U inostranstvu K 400

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje pretplate Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

Ratni Izvještaji.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 20. februara.

Istočno bojište:

Sjevero-istočno su od Poščana privede naše navalne čete iz neprijateljskih rovova nekoliko zarobljenika, tri mašinske puške i jednu spravu za bacanje mina. U oblasti sm. L. u. d. v. e. razorili jednu neprijateljsku stražarsku karaulu. Kod Radzivilowa oborio je jedan naš letac svojom vatrom jednu rusku letilicu.

Talijansko bojište:

Juče se poslije podne pojačala neprijateljska topnička vatra na primorskom frontu između Plave i mora. Noću je dolazio samo do pojedinačnih vatrenih prepada. Na trolskom je frontu naročito u odsjeku između Torbole i Soppia bila talijanska artiljerija djelatnija nego obično.

Jugo-istočno bojište:

Jugo-istočno od Berata predstražarska čarakanja.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 20. februara.

Zapadno bojište:

Kod vojske maršala vojvode Albrechta würtemberškog propao je jedan engleski napad, započeo poslije pripreme vatrom, i to zapadno od Messines-a; u našoj ruci ostadoše jedan časnik i 6 vojnika.

Front prijestolonasljednika Rupprechta bavarskog:

Na artvlskom bojištu odbijeni su napadi nekoliko engleskih izvidjačkih odjeljenja. Na sjevernoj obali Ancre izvršio je jedan krstareći odred prepad nad jednim engleskim štrajžarećim odjeljenjem i vratio se, dovedši sa sobom 7 zarobljenika. Poslije kratke pripreme vatrom zauzeo su naši napadni odredi na juriš jednu oslonu tačku južno od Le Transloy i odvedoše posadu od 30 ljudi.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

U Champagnii u Vogezima izjaloviše se mala francuska preduzeća. Na verdunskom sjeveroistočnom frontu pošao nam je za rukom prepad protivu jedne neprijateljske

straže, koju smo savladali u sred bijela dana.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog.

U pojedinim odsjecima ruska je artiljerija bila življa no ranijih dana, naročito južno od Trisvjatlijskog jezera i na obalama Narajovke.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U Karpatima bilo je pri jakoj vijavici po nas povoljnih izvidjanja. Pošto su njegovi branioci zarobljeni, bačena je u vazduh jedna utvrđena ruska šumska kuća južno od Smotrecza. Sjeverno od slaničke doline pomjerili smo svoj borbeni položaj na jedan visinski greben, pošto ctjerasmo neprijateljske predstraže i odbismo protivnapade.

Front maršala pl. Mackensena:

Kod Raduleštija na Seretu prodriješe napadna odjeljenja u ruske položaje i vratili se po razoravanju neprijateljskih zaklona sa 11 zarobljenik i nekoliko mitraljeza.

Macedonsko bojište:

Između Vardara i dojranskog jezera bili su naši položaji do u veće izloženi žestokoj artiljerijskoj vatri. Napada nije bilo.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Napad njemačkih letilica na Arensburg.

Kb. Berlin, 20. februara.

Wolffov ured objavljuje sljedeće zvanično saopštenje: 18. februara napala je jedna od naših pomorskih letilica luku i vojna postrojenja od Arensburga na Oeselu sa zapaljivim i rasprskavajućim bombama. Uspeh je bio dobar. Neprijateljska odbranbena paljba nije ništa postigla.

Šef admiralnog stožera i mornarice.

Medjeljni pregled.

I u toku minule nedjelje spriječavalo je nepovoljno zimsko vrijeme ničku djelatnost na pojedinim bojištima; većih je borbi bilo samo kod Riponta u Champagni, gdje je vojska njemačkog prijestolonasljednika, — kako veli i sama francuska štampa, — izvojevala priličan uspjeh. Osim toga su se i dalje vodile rovovske borbe oko Ancre, gdje su Englezi pri često ponavljanim jurišima i borbama prsa u prsa pretrpili krvavih gubitaka, ne postigavši nikakvih uspjeha. Na istočnom

bojištu pretrpili su Rusi u više maha ozbiljnijih neuspjeha, naročito na frontu nadvojvode Josipa.

No glavnu pažnju kod sadašnjih događaja još jednako iziskuje pooštreni podmornički rat koji je u prvoj polovini februara postigao uspjehe, koji su naročito u neutralnim državama izazvali dubok utisak. Prema vijestima glavnog stožera njemačke mornarice, koji izrično napominje, da ti njegovi podaci još nikako nijesu potpuni, potopljeno je do 15. februara 112 brodova sa 259.705 tona; u amsterdamskim osiguravajućim krugovima međutim vlada mišljenje, da je za to vrijeme potopljeno 370.000 do 400.000 tona, a najzad ugledni danski list „Politiken“ javlja, da u danskim pomorskim krugovima vlada mišljenje, da će njemačke podmornice, u slučaju da u istom razmjeru produže svoj razoravajući rad, do kraja mjeseca potopiti najmanje jedan i četvrt milijuna tona trgovačkih brodova.

Posljedice podmorničke blokade već se u veliko osjećaju kod sporazumnih država, i to naročito u Engleskoj. Brodarski saobraćaj sa evropskim neutralcima i sa Sjedinjenim Državama ili je potpuno prestao ili je bar jako zapleo. Neutralna pristaništa puna su narkrcana natovarenim brodovima, koji ili zato ne mogu otplovati, što to ne dopuštaju vlasnici, ili pak što se za njih ne može skupiti posada. Naime, iz straha zbog pojačane podmorničke opasnosti, mornari dijelom u opšte neće da se pogode za putovanja kroz zagroženu zonu, a dijelom opet traže znatnu povišicu nadnice i premije za osiguranje života. Obustavljanjem neutralne plovidbe naročito se teško pogadja Engleska, jer ona sada, htjela ne htjela, mora u većoj mjeri upotrijebiti svoju vlastitu trgovačku mornaricu, uslijed čega sada u većoj mjeri nego ranije britanski brodovi stradaju kao žrtve podmornica. Već se sada čuje u Engleskoj lozinka: „Mora se manje jesti!“ Ovo se naročito čuje u „Timesu“, koji na uvodnom mjestu donosi jedan proglas, potpisan od lorda Devenporta, gdje se stanovništvu poziva da što više šteti u trošenju životnih namirnica. Drugi opet veliki londonski listovi traže, da se britansko zemljište što izdašnije zasije žitom. Nema sumnje, da će sada u Engleskoj u naimanju ruku nestati svih izličnih zaliha u najpotrebnijim namirnicama, jer dovoz svakim danom postaje manji.

Rezervisano držanje Sjedinjenih Država pokazuje tačnost mišljenja, rasprostranjenog skoro u cijeloj Evropi, da se Amerika neće usuditi da se

zblja aktivno umiješa u rat, a sada izgleda, da baš i sam predsjednik Wilson radi na tome, da se rat izbjegne. Ko zna, da li on nije sam dao tajnu inicijativu za telegram, što ga je uputio predsjednik saveza američkih radničkih sindakata predsjedniku generalne komisije njemačkih sindikata, poslaniku Legienu. U tom se telegramu poziva Legien, da utiče na njemačku vladu u smislu izbjegavanja potpunoga prekida sa Sjedinjenim Državama. Svakako je jasno, da bi američka vlada imala puta i načina da spriječi otpravljanje ovoga telegrama na bezžičnoj stanici, da joj nešto nije bio po volji.

Na kraju valja još zabilježiti jednu vijest lista „Utro Rosiji“, prema kojoj su ruski predsjednik ministarstva knez Galjicin i ministar spoljnih poslova Protopopov došli do potpunog sporazuma, s time, da se raspišu novi izbori za gosudarstvenu dumu. Ako bi ta vijest bila tačna, ona bi značila znatno jačanje reakcionarnog pravca u ruskoj politici. Očevdno su unutarnje smutnje u Rusiji dostigle mjeru, koja ispunjuje mjerodavne krugove najvećom uznemirenošću. Tvrdi se, da su otkrivene velike zavjere, i to jedna u Petrogradu, a druga u Finskoj. Prema principima, koji vladaju u ruskoj politici, nije nikakvo čudo što će pokušati da stanu svemu tome na put, dajući još većega maha reakcionarnim strujama.

Novi uprava austro-ugarske mornarice.

Podadmiral Njegovan zapovjednik mornarice. — Podmaršal pl. Kailer načelnik odjeljenja mornarice.

Iz Beča se javlja: Nj. V. car i kralj izdao je sljedeća svojeručna pisma:

Dragi podadmiralu Njegovanu, postavljam vas za zapovjednika mornarice, dajući vam jednovremeno zvanje tajnog savjetnika, oslobođavajući vas od plaćanja pristojbe.

Baden, 16. februara 1917. god.

Karlo s. r.

Dragi podadmiralu pl. Kaileru, postavljam vas za načelnika ministarstva vojnog, odjeljenja za mornaricu, dajući vam jednovremeno zvanje tajnog savjetnika, oslobođavajući vas od plaćanja pristojbe.

Baden, 16. februara 1917. god.

Karlo s. r.

Dosada je u austro-ugarskoj mornarici načelnik mornaričkog odjeljenja ministarstva vojnog i zapovjednik mornarice bilo jedno isto lice. Pošto pak potreba iziskuje stalno prisustvo zapovjednika mor-

narice kod ove posljednje, to je sada odlučeno, da se za otpravljanje poslova u mornaričkom odjeljenju u Beču postavi zasebno lice, s time da oba ova faktora, budu ravnopravna.

Podadmiral Maksimilijan Njegovan, rođen je 31. oktobra 1858. god. u Zagrebu, a vodi porijeklo iz nekadašnje hrvatsko-slavonske vojne granice, koja je dala u toku vijekova bezbroj dobrih vojnika. 1877. god. svršio je mornarsku akademiju na Rijeci, 1880. god. postao je pomorski linijski kadet, a osam godina linijski pomorski poručnik. Kao viši pomorski časnik služio je kao nastavnik na kursu za pomorske časničke pripravnike, a neko vrijeme i kao razredni starešina i nastavnik na pomorskoj akademiji na Rijeci. Na mnogobrojnim putovanjima stekao je velikog mornarskog iskustva. Još prije dugog vremena odlikovan je ordenom gvozdena krune III. stepena, krstom za vojničke zasluge i previšnjim priznanjem. Postavljen 1907. god. linijski pomorski kapetan, postavljen je za načelnika operativnog odsjeka mornaričkog odjeljenja ministarstva vojnog u Beču. Pošto je preko tri godine proveo na tom mjestu, postavljen je za zapovjednika rezervne i eskadre i komandora, što odgovara od prilike zvanju brigadiru u kopnenoj vojsci. Iste je godine Njegovan postavljen za koadmirala. U martu 1913. godine primio je komandu prve eskadre i prve pomorske divizije. Prilikom internacionalne pomorske akcije velikih sila povodom skadarskog pitanja proćuo se Njegovan i van monarhije. U jesen 1913. god., postavljen za predsjednika stalne pomorsko-tehničke komisije i dobio je čin podadmirala. Rat ga je zatekao kao zapovjednika prve eskadre. Kao takav dobio je 1916. god. ratno odličje za Leopoldov red. Sad ga je pak car i kralj postavio za vrhovnog zapovjednika cijele mornarice, dajući mu jednovremeno zvanje tajnog savjetnika.

Podadmiral Karlo Kailer pl. Kaltenfels također ima za sobom sjajnu karijeru. Rođen je 24. maja 1862. god. u Pulji, a svršio je 1880. god. pomorsku akademiju na Rijeci. U dva maha, osamdesetih, a poslije i devedesetih godina učestvovala je i odlikovao se prilikom internacionalnih pomorskih akcija oko Krita, kojim je prilikom dolazio i do oružanih sukoba. Tada je odlikovan i turskim ordenom Medjidije. Isto je tako učestvovala u međunarodnoj akciji u Kitaju 1900. god. Od 1905. do 1908. god. bio je Kailer zastupnik načelnika operativnog odsjeka u pomorskom odjeljenju. Ovdje je predložio mnoge reforme u floti. Bio je duže vremena zapovjednik aktivne eskadre. 1911. god. dobio je plemstvo sa predikatom „pl. Kaltenfels“. Pošto je u toku ovoga rata pok. admiral Haus skoro stalno borovio kod same mornarice, to ga je u Beču Kailer zastupao na dužnosti načelnika pomorskog odsjeka ministarstva vojnog. U toku rata je dobio gvozdeni krst I. i II. stepena, kao i nekoliko njemačkih odličja. Čin podadmirala bio je dobio 1914. god. Sada je evo utvrđen na položaju, čiju je službu stvarno već od dužeg vremena vodio.

Podlistak.

Juraj grof Oršić-Slavetički:

„Pijanicu i Bož čuva...“

Mislim, da se on u opće pijan i rodio. Ne znam, kako je bilo s njim u vojarni, jer sam za mobilizacije došao kao pričuvnik puku, ali već za vožnje u početku rata iz Srijema preko Zagreba, Graca i Beča, cijele Moravske i Galicije sve do pred sam Lavov, on — kapral Mikić, bio je uvijek pijan, cijeli dan, cijelu večer, cijelu noć i već u ranu zoru. Pa ako niko, Mikić je i kasnije imao uvijek votke ili rumca, a često konjaka i još „boljih stvari“ u svojoj čuturici.

Isprvce sam ga mrzio, a često sam se i ljutio na njega, a najgore mi je bilo, što se uvijek javljao dragovoljno, kad sam bio odredjen u izvidnicu, il' sl'čno. Nijesam volio, da ide samnom, jer sam se plašio, da će vječito pijan počiniti kakovu glupost, da će ludo izgubiti glavu, a što je još najgore, da ne stradamo svi pored njega.

Ali kasnije, kada sam ga upoznao i uvidio, koliko vrijedi njegova uvijek pijana glava, morao sam ga zavoljeti. Jednako su ga u puku voljeli svi bez razlike časnici i vojnici. Kao što nikada nije bio trijezan, nije nikada bio ni umoran, nikada nije bio ni žalostan, uvijek veselo, dobro raspoložen, a pun viceva, kao šipak koštica. Ni u najozbiljnijim časovima nije klonuo duhom, ništa ga nije moglo da zbuni, ali ni ništa otrijeziti. Ali kraj sve svoje

pijanosti, vršio je on svaku svoju dužnost tačno i dobro, bolje nego je iko mogao da traži od njega. Njemu nije trebalo tek da se zapovijeda, da ga se moli — Mikić je bio uvijek za sve spreman i radio je sve, a najmilije mu je bilo, kad je mogao da nešto učini na svoju vlastitu ruku. Kod toga se nije isticao, niti je ikome prije saopćivao svoje odluke i oslove. Ali sve što je preduzeo bilo je dobro i uvijek mu je sretno pošlo za rukom.

Jahajući sa izvidnicom, Mikić je bio uvijek izvidnica za sebe. Gdje je što video ili primijetio sumnjiva, on je odmah sam preduzeo svoja posebna izvidjanja i nije mirovao, dok se nije uvjerio što i kako je u stvari. U ovakovim je prilikama često naletio na neprijatelja, koji ga je naravno obasuo živom vatrom iz pušaka, ali Mikić, on ne bježi, on se ne uklanja, dok nije video sve i onda se lagano, kao u prkos, vraćao svojim i javljao opažanja, koja su uvijek bila tačna.

— Baš su glupi ovi Rusi. Da nijesu pucali kao ljudi, ne bi ih bio ni primijetio! Jednom su ga prilikom ipak zarobili, ali već peti se dan vratilo preobučen kao seljak natrag svome puku. A kad ga je pukovnik pitao kako i što je bilo sa njim, nije htio ništa da priča, nego samo reče: — Kako ste se mogli nadati, da ću ja — i ono je „ja“ osobito naglasio, ostali kod njih bez ruma! Pa da je njihov car odredio svu svoju vojsku, da čuva samo mene, Mikić bi im bio ipak utekao.

I prva mu je bila briga, da nadomjesti ono, što je u ono nekoliko dana svojega ropstva bio izgubio.

Prošla je jedna cijela godina i Mikić je po malo pio i dalje sretno ratovao, ne tražeći nikada slave ni priznanja, nego samo ruma. Njegovi su se drugovi čudili, kako da on još nije dobio nikakovo odlikovanje i doista, da je Mikić svaki dan pobijao i zarobio na hiljade Rusa, mislim da nikome u puku ne bi bilo palo na um, da Mikića predloži na odlikovanje, jer i ako je on mnogo radio, izlagao se svagdje i svakom prilikom, ipak je svako smatrao sve njegovo kao nešto, što drugačije ne može da bude.

Medjutim je on poslije dva puta ipak odlikovan i to srebrnom kolajnom za hrabrost drugog i prvog stepena, ali uvijek na predlog časnika iz drugih pukova.

Stajao sam jednoga jutra na ivici šume sa svojom izvidnicom i promatrao selo, koje je bilo udaljeno koje dvije hiljade koraka i koje su bili Rusi na svome odstupanju zapalili. Strašan, ali posve običan prizor u ovome ratu. Baš sam razmišljao, kako ću se najbolje i najlaglje neopažen dovući i primaći selu, da nastavim svoje izvidjanje, kad se u šumi pojavije manji odred naše pješadije, a dokora stize cijeli bataljun pod zapovjedništvom jednoga kapetana. Taj mi saopšti, da imade zapovjest zaposjesti zapaljeno selo i vislne izela sela, pa me zamoli, da mu olakšam posao i izvidim, da li imade u selu još neprijatelja i koliko je jak.

Naredim dvojici jahača da podju samnom, dok sam na Mikića bio posve zaboravio i kanda ga onaj čas nije po starom običaju ni bilo kod nas. Nas trojica podjomoš jendekom uz drum i zakriti mla-

dim vrbama, koje su bile u redu zasadjene, primicali smo se lagano i oprezno selu. Gdje god smo imali prilike stali smo na čas, da pozornije promotrimo okolicu i ne bi li što god opazili od važnosti. Tako smo se približili selu na pet do šest stotina koraka.

Baš smo htjeli, da skrenemo s drumu u jedan voćnjak i tako da preko bašči dođemo u selo, kad iznenada zapucaše u selu puške. Brzo smo se vratili na drum i tu zakriti vrbama slušali pucnjavu, koja je postajala sve jača i življa.

— Što može to da bude? sam sam se čudio. Mi još nijesmo bili u selu, a nijesu nas sigurno ni primijetili, naša pješadija leži iza nas na ivici šume.

— Ako nije Mikić. jedan će od mojih.

— Koji bi ga djavo nosio!

Ali tek što sam izustio ove riječi, a ono se na izlazu iz sela ukaže jahač. Boga mi Mikić! Izlazi i opet se vraća, sve ni no i korakom.

— Boga mi je lud.

— Ubijće ga!

— Izgubiće glavu.

I jer smo ga svi voljeli i ne misleći na pogibelj, kojoj se izlazemo, počeli smo sva trojica, da ga spasio. On nas je video i vraća se opet u selo. Stadosmo, a puške još uvijek pucaju. Za čas Mikić i opet izlazi iz sela i mašući rukom, da neidemo dalje poteže prema nama.

— Puno ih je selo! Neidite dalje! viče nam Mikić već iz daleka.

— Jadniče, jest li poludio! Otkuda ti ovdje?

— Kad ste vi posli, pošao sam i ja, ali

kračim putem i udjem baš u samo selo, ina ih mnogo i pale ostatak kuća na drugom kraju sela. Još više ih ima dalje otaga i počeli su, da se ukapaju.

Poznavajući Mikića, da je uvijek bio pouzdan i da nikada nije javljao što zaista sam nije tačno vidio i o čemu se nije uvjerio, vratim se natrag u šumu i saopćim pješadijskom kapetanu, što sve javlja Mikić.

Ovaj je pješadijski kapetan predložio Mikića na odlikovanje.

Dobio je malu srebrnu i to je poslije godinu dana bilo njegovno prvo odlikovanje.

Drugom smo zgodom bili na granici Besarabije. Naš puk je ležao u pričuvi. Između naših pričuvnih položaja i položaja pješadije, koja je bila pred nama, bilo je koje dvije i po hiljade koraka. No sinoć smo mi bili u istim ovim položajima, pa smo smijenjani.

Legoh nedaleko od telefoništa, a tu je bio i pukovnik, zapovjednik pješadijskog puka i cijelog odsjeka. Baš sam bio slatko zaspa, kad me neko probudi.

Bio je sam pješadijski pukovnik.

— Molim vas, imate li jednog momka, koji bi htio dragovoljno da odnese napred u položaje jednu litnu vijest. Telefonska veza ne valja, a popraviti je možemo tek u večer.

— Imam jednog, gospodine pukovniče.

— Je li je samo pouzdan?

— Pouzdanijeg nema u cijeloj vojsci, a za malo ruma će pravo u Moskvu, ako želite.

Pukovnik se nasmije.

